

הישיבה העשרים ושמונה

ביום י' באדר א' תשי"ט בשעה 10.00—1.00 בצהריים בבית החלוצות בירושלים.

הנוכחים : חברי-הכבוד הא' סלושץ.

החברים האדונים אורבך, בנעט, בן-חיים, ברגרין, הלקין, טור-סיני (יו"ר),

פולוצקי, קוטשר, ריבלין, שירמן.

החברים-היועצים : הגב' גרבל, האדונים זיידל, לייבל, רבין, שלי.

המנהל האמרכלי הא' מנור.

חברי המזכירות המדעית האדונים איתן, דותן, מדן, ספן.

האדונים בורלא, הוז, ייבין, כהן, מירסקי, סדן, פאיאנס, פרץ, שבטיאל, שלונסקי ושפאן

הצטדקו על היעדרם.

סדר-היום : א. הודעות

ב. מונחי הפסיכולוגיה החברתית — הודעה על החלטות ועדת ההכרעה

ג. מונחי הגיאומורפולוגיה

ד. דיון ראשון בבחירת חברים וחברים-יועצים

ה. מונחי אפייה ב'

א. הא' טור-סיני : הבעיות, שנתעוררו בעניין שינוי החוק והתקנון, נוגעות רק לניסוח. לא הייתה התנגדות לעצם הצעתנו. קיימנו ישיבת מנהלה עם היועצת המשפטית של משרד החינוך והתרבות, ובניסוח שנעשה בהשתתפותה תבוא הצעת השינוי לפני היועץ המשפטי של הממשלה ולישיבת הממשלה, ואח"כ לפני הכנסת.

הא' לייבל : באחד העיתונים פרסם חבר דברים לא-מדויקים בעניין חיטה — חיטים.

הא' איתן : בישיבה האחרונה בא שינוי של החלטה קודמת, והכותב פרסם את דבריו

לפני קבלת הפרוטוקול של ישיבה זו. העירונו לו על כך, ובודאי יתקן את הדבר.

ב. הא' טור-סיני : המליאה בישיבתה העשרים ושבע ביום י"ח בכסליו תשי"ט ייפתה את

כוחה של הוועדה למונחי הפסיכולוגיה החברתית בצירוף שלושה חברים נוספים להחליט

החלטה סופית בשבעה מונחים מרשימת מונחי הפסיכולוגיה החברתית.

חברי הוועדה המורחבת היו האדונים בן-חיים, טור-סיני, מירסקי, סדן — מטעם האקדמיה.

והאדונים אורמיאן, בן-דוד, הרמן — כמומחים למקצוע.

הוועדה נתכנסה לשתי ישיבות, ביום ח' בטבת וביום ט"ו בטבת תשי"ט, ובהן החליטה :

איחור בתרבות	—	cultural lag
מתן אִמּוֹן, מענה אמן	—	approval
מעצור, עִכְבָּה	—	inhibition
שֵׁב וְהֵנַח	—	laissez-faire
הִגְבַּת הַפּוֹף (פעולה),	—	reaction-formation
תְּגוּבַת הַפּוֹף (תוצאה)		
שְׁכִלּוֹן	—	rationalization
שִׁכְּלֵן	—	to rationalize
מִפְּחָה	—	frustration
גִּרְם מִפְּחָה	—	to frustrate
מִפְּחָה	—	frustrated

ג. הא' דותן: מוגשות כאן שתי רשימות מונחים: א) בגיאומורפולוגיה של כוחות חוץ, בגיאומורפולוגיה של כוחות פנים. הוועדה למונחי הגיאוגרפיה (ר' זיכרונות א—ב, עמ' 91; ג—ד, עמ' 57, 100—111; ה, עמ' 57) דנה בהם למן סיוון תשי"ב. בכ"ב באב תשט"ו שלחה בחזור למומחים ולחברי האקדמיה את רשימה א', ובכ"א בשבט תשי"ז את רשימה ב'. לאחר דיון בהערות שנתקבלו על החוזרים נשלחו הודעות סיכום.

הודעת הסיכום של מונחי הגיאומורפולוגיה של כוחות חוץ, חלק א', נשלחה לחברי האקדמיה ביום ז' בתשרי תשי"ט. האדונים ע' איתן וז' בן-חיים העירו למונחים אחרים, והוועדה דנה בהערותיהם והחליטה לשנות את המונחים הבאים:

הוחלט	במקום
עוּזוּ התבליט	עוּזוּ התבליט
פעולת כוחות חוץ, דינמיקה חיצונה	פעולת גורמי חוץ, דינמיקה חיצונה
(ובהתאם לכך גשתנה השם העברי של הרשימה)	דינמיקה חיצונה
קפּאָט עד = permafrost	קפּאָז = frozen ground
נטיית שלח (המדרגה)	נטיית השלח

הודעת הסיכום של מונחי הגיאומורפולוגיה של כוחות פנים נשלחה לחברי האקדמיה ביום כ"ו באייר תשי"ח. האדונים ע' איתן וש' אירמאי העירו למונחים אחרים, והוועדה דנה בהערותיהם והחליטה לשנות את המונחים הבאים:

הוחלט	במקום
גוש נחות	גוש נחות, הר נחות
עֶתֶק	עֶתֶק
גוש נסוק	גוש נסוק, הר נסוק
הֶלֶךְ לבה (זרם לבה)	הלך לבה
סלע געשי	סלע געש

הא' טור-סיני: הואיל ואין כרגע המניין הדרוש לקבלת החלטות, תתבקש המליאה בישיבתה הבאה לסמוך את ידיה על מה שאנו מחליטים.

אשרו רשימות מונחי הגיאומורפולוגיה של כוחות חוץ, חלק א', ורשימת מונחי הגיאומורפולוגיה של כוחות פנים¹.

ד. הא' טור-סיני: קיימנו ישיבה של הוועדה, שנתמנתה להכין את הבחירות. לפי שינוי החוק, שהצענו לממשלה, יהיה לחברי הכבוד מעמד קבוע בחוק. ההצעה היא, שחברים, שכיום אין ביכולתם להתחייב לעבודה, וכן החברים שבחול"ל ייבחרו לחברי כבוד, ובמקומם נבחר חברים חדשים.

לפי שעה יש לנו 21 חברים, ואנחנו יכולים לבחור רק 2 חברים נוספים. חברים יועצים יש לנו 17, ונוכל להוסיף עוד 6 חברים יועצים. חברי כבוד אנו יכולים להוסיף בלי הגבלה גם עכשיו לפני אישור השינוי בחוק.

ה. ה' טור-סיני: לפנינו רשימה ב' של מונחי אפייה שנשלחה כהודעת סיכום מתשרי תשי"ט, ואחריה תוספת לסדר-היום של ישיבת המליאה מיום י"ח בכסליו תשי"ט.

הא' איתן: בהודעה שנשלחה לקראת ישיבה זו הגישה הוועדה למונחי האפייה:

1. הרשימות מתפרסמות בראש כרך זה, עמ' 15—26.

(א) רשימת ערכים, שהחליטה הוועדה לשנותם לפי הערעורים שבאו על הודעת-הסיכום: פירות משומרים בשירוב — הוֹסֶף: שימורי פירות בשירוב (הצעת הא' שבטיאל).
 מקפא — הוֹסֶף: מקפה (בה"א, לפי סוכה ב, ט — הצעת הנ"ל).
 אבקת אפיה — הוֹסֶף: אבקת אופים (הצעת הנ"ל; כך גם במילון למונחי המטבח).
 אניס — צ"ל: אניסון (הצעת הנ"ל; כך גם במילון למונחי המטבח ובילקוט הצמחים).
 טורטה — צ"ל: טורט (הערת הא' בנ"חיים; על הניקוד יחליט ועד הדקדוק).
 מצייה, מרקוע = cracker; רקיק = bisquit, Keks — צ"ל: מצייה = cracker;
 מרקוע = bisquit, Keks. והוסף: רקיק = פיתה דקה מאוד (הצעת הא' שבטיאל).
 (עוגת-)מגבעת — צ"ל: גוֹבְּצִיָּה (ערעור הנ"ל).

(ב) לִדְיוֹן — ערכים המובאים להכרעת המליאה לפי החלטת הוועדה עצמה או לפי ערעור חברי האקדמיה:

בַּטְנִית = peanut, Erdnuss — במילון למונחי המטבח (העיר על כך גם הא' ברגרין): אגוז-אדמה. הוועדה מציעה לקבל את החידוש בטנית (הצעת הא' יעקב ספן). הקרובה למלה בטנים, שהיא (בטעות) המקובלת בפי העם היום.
עֶרְמוֹן — הא' שבטיאל: ערמון אינו מדויק לפרי זה, וראה בבא בתרא פא ע"א תוספות ד"ה ערמונים, ומוטב קֶשֶׁתָּן, קֶשֶׁטָן במשקל פשתן, תלתן.
 מנתה — הא' שבטיאל מציע להוסיף דנדגה.

עֶלְעֵלִי = blättrig — הגב' גרבל והא' אירמאי וכהן מציעים לנקד: עלעלי. או: עלעלי.
לֶקַח = Bisquitkuchen — עוגה זו, בצורות שונות, אפוייה מבצק בעל הרכב מסוים, שקוראים לו בגרמנית Bisquitmasse ושאינו לו כל שייכות למה שנקרא Bisquit או Keks (ראה לעיל). הוועדה הציעה לקבל את המלה האידיית לעקעך (לעקאך) ולשוות לה את הצורה העברית לֶקַח (צוקערלעקאך הוא ביסקוויטקוכען). על הצעה זו ערערו הגב' גרבל והא' אירמאי, ברגרין ושפאן. לדברי מר ברגרין מציין לעקעך באידיש לאו דווקא את העוגה הנ"ל, אלא כל עוגה. — במילון למונחי המטבח נקבע: תופין לביסקוויטקוכען, אבל הקהל טועה בגלל המשמעות הכפולה של ביסקוויט בלעז וקורא תופינים או תופיניות לִי Keks. השופה (קארמעלירן בלעז) — הא' שפאן; שיווף; הא' אירמאי; קרמול; הא' שבטיאל: חרחור [אולם במילון למונחי המטבח: סוכר שזוף, שְׁזוּף-סוכר; בניין הפעיל השזיף נמצא בפיוטי הקליר. השם חרחור — טבו"י א, ג — מורה על שינוי הצבע, כנדרש כאן, אבל הפועל חרחר אינו נמצא, כנראה, בהוראה זו].

כלל עוגות, כלילת עוגות — הכוונה לעבודות הנעשות בעוגה אחר אפיייתה, כגון ציפוי, קישוט וכד'. הא' ייבין הציע: מירוק; הא' כהן: שכלול
 אמכס־תמים — הצעת הוועדה למונחי המטבח: חמימה.

הא' איתן: המונח הראשון לדיון הוא groundnut, peanut באנגלית, Erdnuss בגרמנית. ועד הלשון קבע למונח זה "אגוז אדמה", וזה נתפרסם גם במילון למונחי המטבח. הקהל כולו אומר "בטנים". גם אנשי המקצוע, כגון עורכי "השדה", אין דעתם נוחה מן המונח "אגוז אדמה", והם נוטים לקבל את הצעתו של מר יעקב ספן לקרוא לאגוזים האלה: גְּבִינִיּוֹת. הוועדה לא רצתה לשנות על דעת עצמה החלטה זו של ועד הלשון והיא מבקשת את הכרעת המליאה.

הא' טור־סיני: הבוטן זהו האילן pistachio. לעומת זאת peanuts הם אגוזי אדמה, הדומים לפרי האילן האמור. השם "אגוזי אדמה" הוא בוודאי נכון. הקושי הוא, ש"אגוזי

אדמה" הוא שם ארוך, והקהל אינו נוהג כך. עליכם להכריע, אם נאשר "אגוזי אדמה" או נאמר "בטניות".

הא' אורבך: כפי שאמר הא' טורסיני, לבטנים או בטנה אין כל קשר עם peanut. לדעתי יש לאשר "אגוזי אדמה", ואין לחשוש לאריכות השם. יש גם תפוחי אדמה. הציבור לא יקבל את השינוי מ"בטנים" ל"בטניות".

הא' הלקין: אני מצטרף לדבריו של הא' אורבך. יש שמות שנתקבלו בפי העם, אפילו בטעות, ואין בזה כל רע. אם יאמרו "בטנים" — מילא, אבל לא כן המלה "בטניות" הדומה ל"בטנה", שהיא רפידה פנימית של הבגד.

הא' ריבלין: "בטנים" אלה אינם אגוזים, הרי שגם "אגוז אדמה" אינו טוב. לדעתי יש לקבל את המלה "בטנים", ואדם ידע על מה מדברים. השם "אגוז אדמה" הוא כבד.

הא' רבין: שינוי קטן מ"בטנים" ל"בטניות" לא יעשה כל רושם. השם האנגלי peanuts, עד כמה שידוע לי, הוא אטימולוגיה עממית. אני מציע לקבל את השם "בטנים", בהתאם לשימוש העממי של ימינו, ולקרוא לבטנים האמיתיות "בטניעץ".

הא' טורסיני: לפי הגדרה מדויקת יותר יש לומר "בטני אדמה" בניגוד ל"בטני אילן".

הא' בן-חיים: אינני יודע, היכן הוחל להשתמש במלה "בטנים" ל-peanuts, אם בארץ או בחוץ לארץ. מכל מקום יש בארץ גם pistachio nuts, והם הבטנים לכל הדעות, וזה שםם בספרותנו מאז ומקדם, ואין צורך לגזול מן הצמח הזה את השם ולתת, ולו אפילו בשינוי מה בצורה, לצמח אחר. שנית, לא רק שיש לנו החלטה של ועד הלשון שהיא מחייבת, אלא לפני כמה שבועות מסרנו לממשלה רשימה ושם כתוב "אגוזי אדמה"; דבר זה מחייב אותנו. ולענין הבטנית — רגילים אנחנו בסימות —ית לשם הקטנה, אבל "בטניות" אלה גדולות מן הבטנים. אין כל קשר בין שני הצמחים, ואף הקשר הדקדוקי בין שני השמות רופף. הצעתי היא להשאיר את השם "אגוזי אדמה".

הא' מדין: אני מצטרף לדברי הא' בן-חיים. המלה "אגוזי-אדמה" התפרסמה לא רק בנוסח החוק, שהוא חומר קריאה לאנשי משפט ומנהל בלבד, אלא גם בהודעות לציבור מטעם משרד החקלאות ומטעם משרד המסחר והתעשייה וכדומה, המתפרסמות בעיתונות וברדיו. בשנים האחרונות אנו שומעים בכל מיני פרסומים "אגוזי אדמה", ולא "בטנים". אם זכינו, שמשרדי הממשלה וביטאוניה מחדירים לשימוש מלים, שנקבעו בעמלן של ועדות ועד הלשון או האקדמיה, עלינו לברך על כך, ולא לקלקל בעצם ידינו דבר טוב, שזכה להיקלט בעם. אל נא נעשה כמעשהו של פלוני, שאמרו לו "זקנך מגודל", ואמר: "יהיה כנגד המשיחיתים". עלינו לקיים אפוא את ההחלטה הישנה.

הא' שלי: אי אפשר שלא לדייק מבחינה מדעית, משום שהדבר לא נתקבל בעם. ואין מכשול גדול יותר מקביעת שמות דומים כ"בטניות" ו"בטנים". האדם לא ידע, מהו הבוטן ומהי הבטנית.

הא' בנעט: הנימוק, שהא' בן-חיים ומדין עמדו עליו הוא חשוב מאוד. גם אני סבור, שלא נצליח להכניס את השינוי בעם. הייתי קורא לפרי במובנה הקדום של המלה "הבוטן המקראי", והייתי אומר "בוטן אדמה" בתור הגדרה מדויקת מדעית.

הא' סלושץ: יש צמחים ואף חיות, שמביאים מחו"ל, אשר בעם יש להם שם מיוחד, ובמדע יש שם אחר.

הא' טורסיני: אילו לא הייתה החלטה ועד הלשון, הייתי אומר, שהשם המתאים הוא "בטני אדמה" בניגוד ל"בטני אילן". אבל נקבע "אגוזי אדמה", אעפ"י שזה איננו אגוז, ואינו דומה לאגוז. אין זה מקרה נדיר, שלצמח יש בשפה אחת כמה שמות. מדוע לא נקבע,

שאפשר לקרוא לזה "אגוזי־אדמה" וגם "בטני־אדמה", והשימוש המעשי יכריע. אני מציע
אפוא: אַגוּזֵי אֲדָמָה, בִּטְנֵי אֲדָמָה.
ההצעה נתקבלה.

הא' איתן: מה יהיה היחיד של בטנים?

הא' טורסיני: מציע אני שהיחיד ייקרא בטנה, בטנת־אדמה.

הא' זיידל: לדעתי, היחיד צריך להיות בטנה.

הא' טורסיני: יש פירות רבים שיחיד שלהם הוא בצורת נקבה, והריוכי —ים.

הא' הלקין: איך ינהיגו בשפת הדיבור את היחיד בצורת הנקבה?

הא' טורסיני מציע להעביר זאת לוועדה לדקדוק.

ההצעה נתקבלה.

הא' איתן: המונח השני לדיון הוא: chestnut, Kastanie; בעברית מקובל השם
עֶרְמוֹנִים, אע"פ שידוע שערמון אינו אותו העץ. והדבר לא היה מגיע הנה, לולא מר שבטיאל,
שמציע "קֶשֶׁטָן" או "קֶשֶׁטֶן" על משקל פֶּשֶׁתָן. מצד שני יש לומר, שמן השם "ערמון" כבר
נגזר אפילו שם צבע לשערות "ערמוני", וגם כלי נגינה "ערמוניות" (castagnets) במילון
למונחי המוסיקה.

הא' אורבך: חכמים כבר לא ידעו בדיוק מהו הערמון, כי הם מתרגמים מלה זו ב"דולב",

ומתוך הדיון יוצא, שדולב אינו Kastanie. אם תהיה שאלה איך לקרוא את העץ, שלפנים

נקרא עֶרְמוֹן, נשאר לנו השם דֶּלֶב.

הא' שירמן: האם "קֶשֶׁטָן" הוא חידוש?

הא' טורסיני: כן.

בהצבעה נתקבלה ההצעה לקיים את השם

עֶרְמוֹן.

הא' איתן: המונח הבא הוא: Mentha, שהוועדה קבעה לו מִנְתָה, ככמשנה. הא' שבטיאל

הציע להוסיף צֶדֶקָה, אלא שלפי ילקוט הצמחים — על דעתו של עמנואל לב — זהו צמח

אחר (Ceterach officinarum), ואילו השם השני ל"מנתה" הוא "נענע".

הא' טורסיני: אפשר לקבל את שני השמות, ולא כדאי לקבוע הבדל ביניהם.

הא' לייבל: הכנסת שני שמות לאותו דבר אינה נראית כאן, כי מִנְתָה משמשת גם

בתוצרת הפרמקולוגית וכו'. לכן כדאי להניח לשם הצמח נענע, אבל לא למוצר המופק ממנו.

הא' טורסיני: מובן שלמוצר לא נקרא "נענע".

הא' איתן: אפשר לכתוב: "מִנְתָה (הצמח גם: נענע)".

הא' ריבלין: בין היהודים בא"י היו התימנים, כערבים, משתמשים לגבי הצמח רק בשם

"נענע", ואילו הספרדים רק בשם "מנתה". אך כשהיו מדברים על רפואה, היו משתמשים

כולם בשם "מנתה". לכן צדק הא' טורסיני, שמבקש להשאיר את שני השמות.

הא' בן־חיים: יש מנתה, ויש נענע. אינני רואה כל היגיון לקבוע, שהצמח הוא נענע,

והמוצר הוא מנתה. אין לזה כל הצדקה הגיונית. אפשר להשאיר מנתה ונענע בלי כל תוספת

של הגדרות.

הא' טורסיני: שם הצמח ברומית — מנתה, ובעברית — נענע. אבל המוצר הזה של

מנתה יכול להיווצר מכמה צמחים, שיש להם ריח דומה, ואף באופן כימי, ולכן יש הצדקה

לקביעה, שלמוצר אפשר לקרוא בשם "מנתה", כמקובל, וה"נענע" הוא רק הצמח.

הא' איתן: כאן אין עוסקים בצמח, אלא באותה תמצית, שמשתמשים בה לאפייה.

בהצבעה נתקבל ב־7 קולות נגד 6: המוצר — מִנְתָה;

הצמח — נענע, מִנְתָה.

הא' איתן: למונה blätterig, flaky הציעה הוועדה צֵלְעִי, מן המלה המחודשת עֵלְעַל, והמעצרים הציעו לנקד: עֵלְעֵלִי, וקצתם צֵלְעֵלִי.

הא' לייבל: אם נשאיר את התנועה a, צ"ל עלעלי בקמץ, כי אין מקום לדגש ב"עלה". הגב' גרבֵל: אני הצעתי פתח ודגש. כאן אין לנו עניין ב"עלה", אלא בצורת פֵלְפֵל, שדגש מצוי בצורה זו. האלטרנטיבה היא: מ ע ו ל ע ל .

הא' בן־חיים: הוועדה לדקדוק משתדלת להקל ככל האפשר, והיא מציעה לנקד משקל זה בנטייה בפתח ודגש, כמקובל (גלגל־גֵלֵם). אנחנו משתדלים לתת בשביל בתי הספר מבנה לשוני אחיד ולא להרבות יוצאים מן הכלל.

הא' טור־סיני: אין דומה "גלגל", שהוא משורש גלל, ל"עלה" שהוא מן השורש "עלה". כאן דנים על דבר העשוי עלים עלים. אפשר היה לכתוב מלה זאת במקף: "על־עלי". אין זה משורש "עלל" ולא משורש "עול". לכן זה טעון מחשבה נוספת. מוכן אני להעביר זאת לוועדה לדקדוק.

הא' בן־חיים מביא את הדוגמה קֹקוּ, שהוא מן "קוה".

הא' טור־סיני: "קוקו" נוצר מן הצורה קו.

הא' שלי: האם זה כל כך מהותי לגבי הלשון לשאול כאן, מניין בא השורש, ולא לראות

את המלה כמלה חדשה?

הא' טור־סיני: מדוע לא נאמר "עלי"?

הא' איתן: גם הצעתה הראשונה של הוועדה הייתה "עֵלִי", אבל אח"כ שינתה ל"עלעלי". "עלעל" נקרא בבוטניקה עלה קטן, ולפי הצעת הוועדה לדקדוק יהיה הריבוי צֵלְעֵלִים, בפתח ובדגש. אבל כפי שציין הנשיא בצדק, אין זה עניין לכאן: הבצק הזה אינו עשוי עלים קטנים, אלא עלים עלים.

הא' בן־חיים: בוועד הלשון נתקבל: בצק־עֵלִים.

הא' איתן: גם ברשימה זו יש לנו: בצק־עֵלִים, אבל כאן דרוש שם־תואר לתכונה של בצק זה.

הא' טור־סיני מציע: בצק־עֵלִים, עֵלִי.

ה ה צ ע ה נ ת ק ב ל ה .

הא' איתן: המונה הגרמני Bisquit (מס' 123, 243 ברשימה) מכוון למאפה העשוי מסוג מיוחד של בצק. מכיוון שהעוגה, הנקראת באידיש (צוקער־) לעקעך עשויה מאותו בצק, הציעה הוועדה ללכת בדרך של אטימולוגיה עממית ולקבל את המלה מאידיש, כאילו היא עברית — לֶקַח. נתקבלו ערעורים רבים, וטענו, שיש כל מיני לעקעך, שלעקעך הוא סתם עוגה, ושזו דרך לא מדעית. אם לא תתקבל ההצעה, אפשר לקבל מה שנקבע במילון למונחי המטבח של ועד הלשון: תופין.

הא' טור־סיני: "לקח" אי אפשר לקבל.

הגב' גרבֵל: היינו משתמשים במלה "תופנים" לביסקוויטים.

הא' איתן: אין כל קשר ענייני בין "ביסקוויט" הנדון כאן ובין העוגיות הנקראות ביסקוויטים או גם תופנים.

הא' טור־סיני: הוועדה לא הציעה לנו הצעה מתקבלת על הדעת. את המלה "לעקעך" לא נוכל לקבל בעברית בצורת "לקח".

הא' לייבל: יש כאן, כפי הנראה, פחד מפני הכנסת מלה זרה. אבל הרי קיבלנו "פיצה", ואף ברשימת מונחים זו יש לנו עוד מלים זרות, משום שהוועדה לא מצאה אפשרות וצורך לשנותן.

הא' טוריסיני: היינו מקבלים את המלה הזרה, אלא להפוך את המלה הזאת במלה עברית "לקח" אי אפשר.

הא' לייבל: הטענה, שכל עוגה קרויה "לעקעך", מופרכת מיסודה. אפשר לומר "לקח".

הא' ברגרין: "לעקאך" היא קריאה דיאלקטית באידיש; הרוב אומרים לעקעך. אני מתנגד לקביעת "לְקַח".

הא' אורבך: אני מתנגד לכל הצורות של "לעקעך" כאן, כי אין זה שייך ל"ביסקוויט".

צריך למצוא מלה אחרת. אני מציע לקרוא: "אָספּוֹג" או "אָספּאָג".

הא' שירמן: גם אני נוטה למלה מלשון ספּוֹג, "בִּצֵּק ספּוֹג", אם זה לא טוב. נאמר

"ביסקוויט" גם בעברית.

הא' טוריסיני: לא נוכל להחליט כאן על הצעות חדשות. המלה "ספּוֹג" היא יוונית,

וצורה כמו "אספּוֹג" לא תשנה מן המושג של "ספּוֹג".

התברר לנו, ש"לקח" בחי"ת אין אנחנו יכולים לקבל, אבל אולי אפשר יהיה לקבל: לְקַח.

נחזיר מונח זה לוועדה לשם בירורו לאור ההצעות, שהושמעו כאן.

הא' טוריסיני מציע למונח finishing קָלֵל, קָלוּל.

הא' בן-חיים מציע: גָמּוּר — גמר מלאכה.

הא' דותן: בוועדה למונחי מטבח הציעו: הגמרה.

נ ת ק ב ל ה ה צ ע ה ג מ ר .

הא' איתן: במונח caramelisation הכוונה להתחת סוכר עד שיקבל צבע חום, והוא

משמש לצביעת עוגות וכיו"ב. סוכר חום זה נקרא במילון למונחי המטבח: "סוכר שזוף,

שזוף-סוכר", וועדתנו קיבלה מונחים אלה. לפעולה של הכנת שזוף-סוכר הצענו לקרוא:

הַשְׁזָפָה, אבל מר שביטאל הציע להשתמש בפועל מן השם "חרחר" שבלחם — חֲרַחֵר.

ה ו ח ל ט להשתמש בבניין פיעל — שִׁפֵּה .

הא' איתן: המונח הבא הוא: bain-marie.

יש שמבשלים את התבשיל לא בקדרה עצמה אלא בסיר פנימי הטבול במים רותחים.

הוועדה למונחי אפייה מציעה לקרוא לזה: אמבט-חמים, אבל הוועדה למונחי בישול מציעה:

חמִימָה.

הא' טוריסיני: "חמימה" אי אפשר לומר מפני "חממה" לצמחים. אין לנו אלא להשתמש

במלה מורכבת. "אמבט" אינו מתאים, אולי אפשר "סיר" או "קדרה".

הגב' גרבל: למה לא אמבט-רותחים?

הא' טוריסיני: הייתי קורא לזה "אמבט רִתֵּחַ".

הא' אורבך מציע: מְרִתֵּחַת.

הא' טוריסיני: אפשר "מְרִתֵּחַ".

הא' בן-חיים: "מרחשת" נקראת על שום שמעשיה רוחשים, ולפי זה אפשר כאן לומר

"מְרִתֵּחַת", או "מְרִתֵּחַ".

הא' איתן: מלים אלו משתמעות, כאילו מרתיחים בכלי זה. כאן יש כלי כפול. בכלי

הפנימי מבשלים ע"י המים הרותחים שבכלי החיצון. יש גם שאין לוקחים שני סירות, אלא

כלי שמתחילה עשוי שני דפנות.

הא' ספן: מציע לחזור ל"אמבט", כי שמים פה כלי בתוך כלי שבו המים רותחים.

הא' דותן: הדבר החשוב הוא, שהתבשיל איננו רותח אלא מתבשל באיטיות,

ולכן "מְרִתֵּחַ" איננו טוב.